

Haber-Yorum

Kabil, Dünyada Susuz Kalan İlk Başkent Mi Olacak?!

Haber:

Afganistan Ulusal Çevre Koruma Ajansı Başkanı, Afganistan'ın Brezilya'da düzenlenecek 30. Taraflar Konferansı'na (COP30) resmi olarak katılması çağrısında bulundu. Afganistan'ın gözlemci statüsünün sona erdirilmesi gerektiğini ve Afganistan'ın bu konferanslara etkin bir şekilde katılma ve iklim değişikliğinin sonuçları hakkında sesini duyurma hakkına sahip olduğunu vurguladı. Ayrıca ülkenin kuraklık, su kıtlığı, ani sel baskınları ve tarıma elverişli arazilerin azalmasıyla karşı karşıya kaldığını da vurguladı.

Yorum:

Mercy Corps kuruluşu tarafından yayınlanan yeni bir raporda, Kabil'in dünyada su kriziyle karşı karşıya kalan ilk modern başkent olabileceği uyarısında bulunuldu. Bu kriz, iklim değişikliği, su kaynaklarının kötü yönetimi, hızlı nüfus artışı ve kentsel genişleme gibi bir dizi faktörün sonucunda daha da kötüleşmektedir.

Afganistan şiddetli kuraklık yaşıyor; bu da su kaynaklarının tahrip olmasına, kırsal kesim sakinlerinin göç etmesine ve ülke topraklarının %75'inden fazlasının çölleşmesine yol açmaktadır. Bu çevre krizi milyonlarca insanı açlığa, yetersiz beslenmeye ve kıtlığa maruz bırakarak geçim kaynaklarını ciddi şekilde tehdit etmektedir. Bu iklim değişikliklerinin sonucu olarak, Afganistan'ın doğu ve kuzeydoğu kesimlerinde ve aynı şekilde Durand Hattı'nın arkasında yer alan bölgelerde şiddetli sellerin meydana gelmesine ve bu sellerle birlikte ailelerin ölümleri ve geniş çaplı yıkım gibi yürek burkan görüntülere tanık olduk.

Birleşmiş Milletler, 30. Taraflar Konferansı ve Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi gibi kuruluşlar da dahil olmak üzere uluslararası çevre yapılarının karşılaştığı temel sorunlardan biri de, sanki küresel iş birliği gibi görünse de ancak gerçekte bunlar, büyük güçlerin çıkarlarına ve kapitalist sisteme boyun eğmektedir. -Özellikle Amerika, Çin ve sanayileşmiş ülkeler olmak üzere- bu güçler, dünyanın en büyük kirleticileri ve iklim değişikliğinin ana itici güçleri olmasına rağmen ancak bunlar, iklim vaatlerini yerine getirmeye ve iklim adaletini finanse etmeye en az bağlılık gösteren ülkelerdir. Amerika'nın Paris Anlaşması'ndan siyasi olarak geri çekilip yeniden anlaşmaya geri dönmesi ve finansal yükümlülüklerini yerine getirmede başarısız olması, yapısal istikrarsızlığın örnekleridir.

Ayrıca iklim değişikliğinin temel nedenleri, ruhi, insani ve ahlaki değerlere karşın maddi değerlere öncelik veren bir sistem olan kapitalizmin ideolojik ve ekonomik temellerinden kaynaklanmaktadır. Fosil yakıtların aşırı kullanımı, doğal kaynakların sürekli sömürülmesi, ormanların yok edilmesi ve aşırı

tüketim, evet bunların hepsi bu dünya bakışından kaynaklanmaktadır. Bu sistematik fesadı, Allah Subhanehu ve Teala Kur'an-ı Kerim'de şöyle nitelendirmiştir: **ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ** “**İnsanların bizzat kendi işledikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu.**” [Rum 41]

Öte yandan Afganistan hükümetinin bu konulara ilişkin iç politika ve doğal afetlere müdahale için kurumların oluşturulması konusundaki tutumu da tatmin edici değildir. Daha derin sorun ise Taliban'ın dış politikada tarafsız olduğunu iddia etmesidir; oysa bu tutum, karmaşık küresel gerçeklik karşısında yeterli olmadığı gibi dini ve akli olarak da hiçbir gerekçesi olmayan bir tutumdur. Dünyaya siyasi, ekonomik, kültürel ve hatta çevresel olarak egemen olan yozlaşmış bir sistem karşısında tarafsız kalmak, mümkün olmadığı gibi etkili de değildir. Oysa Afganistan, sera gazı emisyonlarında tarafsız olmasına ve bu emisyonların nedeninde hiçbir payı olmamasına rağmen ancak iklim değişikliğinden en çok etkilenen on ülkeden biridir.

Ama dünya, bize zarar vermede tarafsız değildir. Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi'nin raporuna göre, Afganistan kuraklık, sel, deprem ve fırtına da dahil olmak üzere doğal afetler ve iklim değişikliğinden en çok etkilenen on ülke arasında yer alıyor. Ülkenin sera gazı emisyonlarına çok az katkıda bulunmasına rağmen 2023 INFORM Risk Endeksi'ne göre Afganistan dördüncü sırada yer alırken, Notre Dame Küresel Uyum Endeksi'ne göre de sekizinci sırada yer almaktadır. Bu nedenle küresel düzeydeki temel sorun, hayatın her alanına nüfuz etmiş, dahası insanların zihniyetini ve yaşam tarzlarını şekillendiren köklü ve yozlaşmış sistemde yatmaktadır. Dolayısıyla bu yapının içine entegre olma veya bütünleşme, krizin çözümü değildir; bilakis aynı krizin, daha zayıf ve daha bağımlı bir şekilde yeniden üretilmesidir.

Bu krizin gerçek çözümü, İslami çözümlere başvurmakta ve Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafeti kurmakta yatmaktadır. Sadece ilahi sisteme geri dönüp yönetim düzeyinde İslami hükümleri uygulayarak yozlaşmış dünya düzenine meydan okunabilir ve insanlık, toplum ve doğa, fitri haline geri döndürülebilir. Aksi takdirde insanlık, insanlık ve gezegen için gerçek bir kurtuluş yolu olmayan kapitalist yapılara bağımlı kalarak kısır bir döngünün esiri olmaya devam edecektir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Yusuf Arslan - Afganistan